

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Фізика)»

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю № 014.08 Середня освіта (Фізика)

додаткова спеціальність № Середня освіта

(Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)

галузі знань № 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти. Вчитель фізики.

Вчитель за додатковою спеціальністю

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

(підпис) (проф. Постоловський Р.М.)

(протокол № 4 від "28" 04 2016 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 08 2016 р.

Ректор *(підпис)* (проф. Постоловський Р.М.)

(наказ № від "28" 04 2016 р.)

Рівне - 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальність 014.08 Середня освіта (Фізика) у складі:

1. Колупаєв Борис Сергійович – гарант, доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри фізики.
2. Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання фізики та хімії.
3. Максимцев Юрій Романович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики.
4. Левчук Василь Васильович – старший викладач кафедри фізики

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт освітньо-професійної програми:

1. Закон “Про вищу освіту” // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Наказ МОН “Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів” від 24.01.2013 № 48 // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0488-13>.
3. Національний глосарій 2014 // Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
4. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010 . – К.: Видавництво “Соцінформ”, 2010.
5. Національна рамка кваліфікацій // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
6. Перелік галузей знань і спеціальностей // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

**Профіль освітньої програми зі спеціальності
014.08 Середня освіта (Фізика)
(з додатковою спеціальністю «Середня освіта
(Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)»)**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет Фізико-технологічний факультет. Кафедра фізики Кафедра методики викладання фізики та хімії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти Професійна кваліфікація: Вчитель фізики. Вчитель математики
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти (бакалавр) за спеціальністю 014.08 Середня освіта (Фізика) (з додатковою спеціальністю «Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)»)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра одиничний, 240 кредитів ECTS, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію №1871567 Серія НД-ІІ (термін дії сертифіката до 1 липня 2019 р.)
Цикл/рівень	FQ – ENEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 липня 2019 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.rshu.edu.ua/
2 Мета освітньої програми	
Формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, які зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії і методики навчання (за спеціальністю 014.08 Середня освіта (Фізика) та за додатковою спеціальністю «Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)»), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область(галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ (75%) Компоненти гуманітарної підготовки – 9 % (21 кредит). Компоненти фундаментальної підготовки – 41 % (100 кредитів). Компоненти психолого-педагогічної підготовки – 16 % (37,5 кредитів) Компоненти предметно-практичної підготовки – 9 % (22 кредити) ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ (25%) Компоненти вибору закладу вищої освіти – 16 % (37,5 кредитів) Компоненти вільного вибору студента – 9% (22 кредитів)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для бакалавра) Програма ґрунтується на освітній технології та методиці формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії

	всіх учасників освітнього процесу.
Основний фокус освітньої програми спеціалізації та	Освітня програма передбачає підготовку фахівців для закладів загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) зі спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика) (за додатковою спеціальністю «Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія /Трудове навчання та технології)»).
Особливість і програми	Освітня програма містить перелік загальних і предметних компетентностей та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Вона передбачає проведення навчальної та двох педагогічних практик (за додатковою спеціальністю «Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)»).
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Заклади загальної середньої освіти; заклади позашкільної освіти учнівської молоді, зокрема спеціалізованої (початкової та профільної, мистецької, спортивної). Фахівець здатен виконувати професійну роботу за кодами ДК 003:2010: 33 - Фахівці в галузі освіти Вчитель фізики основної (базової) загальноосвітньої школи. Вчитель основної (базової) загальноосвітньої школи за додатковою спеціальністю.
Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні за магістерськими освітніми програмами (середньої і вищої), міждисциплінарні програми, близькі до освіти (педагогіка вищої освіти, теорія і методика викладання фізики, тощо).
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід, навчання через педагогічні практики.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль, комплексний кваліфікаційний екзамен. Атестація здійснюється у формі: захисту кваліфікаційної роботи або комплексного кваліфікаційного екзамену за предметною спеціальністю 014.08 Середня освіта (Фізика) із додатковими питаннями за додатковою спеціальністю Середня освіта. (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)».
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	Загальні компетентності (ЗК) ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК2. Здатність узагальнювати основні категорії предметної області в контексті загальноісторичного процесу.

	<p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних норм (мотивів).</p> <p>ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК11. Здатність проводити дослідження на сучасному науковому рівні.</p> <p>ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК13. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК14. Здатність до самоаналізу, самооцінки, самокритичності, самореалізації та самовдосконалення.</p> <p>ЗК15. Мати навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК16. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, усвідомлення гендерних проблем.</p> <p>ЗК17. Здатність реалізовувати стратегію сталого розвитку щодо екологізації суспільної свідомості та економіки з метою збалансованого соціально-економічного та екологічного розвитку суспільства.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p style="text-align: center;"><i>Фахові компетентності</i></p> <p>ФК 1. Здатність використовувати психолого-педагогічні закономірності організації навчально-виховного процесу, методологічні засади освітнього процесу навчання, загальні принципи побудови змісту освіти в школі, теоретичні засади моделювання навчально-виховного процесу з урахуванням різних вікових груп та індивідуальних особливостей учнів базової середньої школи; концепції національного виховання; нові досягнення психолого-педагогічної науки і перспективного педагогічного досвіду з метою впровадження їх у практику роботи</p> <p>ФК 2. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 3. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 5. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 6. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ФК 8. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p style="text-align: center;"><i>Фахові (з додаткової спеціалізації: Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)</i></p> <p>ФК 1. Володіння спеціальною професійною термінологією та уміння її використовувати та передавати.</p>

ФК 2. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки та здатність до її застосування на практиці.

ФК 3. Володіння методикою викладання за додатковою спеціальністю, використання інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

ФК 4. Здатність в умовах розвитку науки й психолого-педагогічної практики до переоцінки накопиченого досвіду, аналізу своїх можливостей, вміння набувати нові знання, використовувати новітні технології.

ФК 5. Здатність проводити уроки у базовій школі з використанням сучасних підходів до організації навчально-виховного процесу.

ФК 6. Розроблення і використання дидактичних засобів.

ФК 7. Здатність користуватися вербальними та невербальними засобами передачі інформації.

ФК 8. Здатність працювати із навчально-методичною та науково-предметною літературою.

ФК 9. Здатність застосовувати методи навчання, методичні прийоми, технології навчання, сучасні технології розвитку критичного мислення, мобільного навчання, компетентнісно-орієнтовані технології навчання з метою формування в учнів ключових компетентностей для життя.

ФК 10. Здатність застосовувати прийоми розумової діяльності.

ФК 11. Здатність розуміти міркування та виокремлювати ланцюжки міркувань у доведеннях, а також розташовувати їх у логічну послідовність.

Спеціальні (предметні) компетентності (ПК)

ПК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні й практичні знання з фізики та методики навчання фізики у вирішенні професійних завдань.

ПК2. Володіння математичним апаратом фізики у межах, достатніх для вивчення загального курсу фізики та її теоретичних основ.

ПК3. Здатність до організації й реалізації освітнього процесу з фізики в базовій середній школі.

ПК4. Здатність доцільно і критично застосовувати фізичні поняття, закони, принципи, теорії у поєднанні з необхідним математичним інструментарієм для пояснення фізичних явищ і процесів з використанням сучасних засобів навчання.

ПК5. Здатність до організації та проведення шкільного фізичного експерименту із застосуванням всіх його видів в освітньому процесі з фізики.

ПК6. Здатність розв'язувати задачі курсу фізики різного рівня складності та пояснювати їх розв'язання учням.

ПК7. Здатність до організації та проведення позакласної та позашкільної роботи з фізики в базовій середній школі та закладах позашкільної освіти учнівської молоді.

ПК8. Здатність до самостійної експериментальної діяльності з фізики та методики навчання фізики з описом, аналізом та критичним оцінюванням експериментальних даних.

Спеціальні (предметні) компетентності (ПК) (з додаткової спеціальності : Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології)

	<p>ПК 1. Планувати педагогічну діяльність, визначати і обґрунтовувати педагогічні задачі; вибирати комплекс ефективних систем та педагогічних технологій.</p> <p>ПК 2. Демонструвати ілюстрації та наводити приклади і контрприкладі.</p> <p>ПК 3. Володіти методами і прийомами навчання учнів у базовій школі.</p> <p>ПК 4. Володіти загальними методичними схемами формування правил-орієнтирів розв'язування задач.</p> <p>ПК 5. Застосовувати інноваційні технології організації навчально-пізнавальної та виховної роботи.</p> <p>ПК 6. Демонструвати знання фактичного матеріалу шкільного курсу дисциплін та володіння методикою їх навчання.</p> <p>ПК 7. Здійснювати методичний аналіз навчального матеріалу шкільних підручників.</p> <p>ПК 8. Виявляти готовність реалізувати рівневу та профільну диференціацію навчання дисциплін.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання (ПРН)</p> <p style="text-align: center;">Знання і розуміння:</p> <p>ПРН 1. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.</p> <p>ПРН 2. Знає загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів, психологію та основні закономірності сімейних відносин.</p> <p>ПРН 3. Знає та розуміє принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання певному предмету в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПРН 4. Знає та розуміє індивідуальні особливості навчання різнорідних груп учнів, демонструє готовність застосовувати диференційовані підходи до їх навчання, організовувати освітній процес з урахуванням їх особливих потреб.</p> <p style="text-align: center;">Уміння:</p> <p>ПРН 5. Оперує базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p>ПРН 6. Використовує інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності; застосовує міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p> <p>ПРН 7. Добирає і застосовує сучасні освітні технології для формування в учнів предметних компетентностей та здійснює самоаналіз ефективності уроків.</p> <p>ПРН 8. Володіє формами і методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, вміє відслідковувати динаміку особистісного розвитку дитини.</p> <p>Комунікація:</p> <p>ПРН 9. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</p> <p>ПРН 10. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в діяльності сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p style="text-align: center;">Автономія і відповідальність</p> <p>ПРН 11. Усвідомлює цінність захисту незалежності,</p>

територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН 12. Здатний відповідально управляти комплексними діями і проектами учнів, які спонукають їх до самостійного прийняття рішень, подолання труднощів, прояву поваги до інтелектуальної праці та її результатів.

Програмні результати навчання: Середня освіта. (Фізика)

ПРН 1. *Знає та розуміє* основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики та методики її навчання, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їх розвитку.

ПРН 2. *Аналізує* фізичні явища і процеси на основі фізичних законів, теорій, принципів, із застосуванням відповідних математичних методів.

ПРН 3. *Володіє методикою* проведення сучасного фізичного експерименту, застосовує всі його види в освітньому процесі з фізики.

ПРН 4. *Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати* теоретичні й методичні засади навчання фізики для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН 5. *Розв'язує* задачі різних рівнів складності курсів фізики в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює їх розв'язання учням.

ПРН 6. *Користується* математичним апаратом фізики, застосовує математичні та чисельні методи, що використовуються в курсі фізики базової середньої школи.

ПРН 7. *Знає та розуміє* зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення.

ПРН 8. *Володіє* основами наукових досліджень, здійснює самостійну експериментальну діяльність з фізики та методики навчання фізики з описом, аналізом та критичним оцінюванням експериментальних даних.

ПРН 9. *Здійснює* міжпредметні зв'язки курсів фізики в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».

ПРН 10. *Знає, розуміє і здатний продемонструвати* наукові уявлення про будову і еволюцію Всесвіту, знання основ сучасної астрономії.

ПРН 11. *Знає і розуміє* математичні методи фізики та розділів математики, що є основою вивчення курсів загальної та теоретичної фізики.

ПРН 12. *Володіє* знаннями з основ безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінету фізики.

ПРН 13. *Знає і розуміє* психолого-педагогічні механізми комунікації, змісту та особливостей застосування сучасних інформаційно-освітніх технологій у професійній діяльності.

ПРН 14. *Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати* причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та необхідності їх використання у соціальній та професійній діяльності.

ПРН 15. *Володіє* знаннями основних джерел інформації, принципів і засобів її пошуку та обробки.

ПРН 16. *Знає і розуміє* основи психолого-педагогічних теорій навчання, інноваційних технологій навчання, актуальних проблем розвитку педагогіки та методики навчання фізики.

	<p>ПРН 17. Демонструє знання та розуміння основ загальної та теоретичної фізики.</p> <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання (ПРН) (з додаткової спеціальності: Середня освіта (Математика/Інформатика/Біологія/Трудове навчання та технології))</p> <p>ПРН 1. Знає та розуміє структуру предметної галузі з додаткової спеціальності, її місце в системі наук, розуміє перспективи розвитку математики.</p> <p>ПРН 2. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання для виконання освітньої програми в базовій середній школі.</p> <p>ПРН 3. Розв'язує задачі різних рівнів складності з предметних дисциплін в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює їх розв'язання учням.</p> <p>ПРН 4. Користується математичним апаратом, застосовує математичні та чисельні методи, що використовуються в курсі фізики базової середньої школи.</p> <p>ПРН 10. Уміє реалізувати алгоритми розв'язання задач; уміє розв'язувати задачі шкільного курсу дисциплін різного рівня складності.</p> <p>ПРН 11. Розуміє і реалізовує сучасні методики й освітні технології навчання професійних дисциплін для виконання програми в базовій середній школі.</p> <p>ПРН 12. Уміє застосовувати інформаційно-комунікаційні технології на уроках і в позакласній роботі.</p> <p>ПРН 13. Уміє організовувати діяльність учнів на уроках із дотриманням правил і рекомендацій щодо здоров'язбереження школярів.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що задіяний до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
Матеріально – технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та навчально–методичне забезпечення	Навчальний процес забезпечений навчально-методичними комплексами дисциплін, дидактичними матеріалами для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програмами та методичними рекомендаціями з практик, методичними рекомендаціями щодо написання курсових та кваліфікаційних робіт. На офіційному веб-сайті розміщена

	інформація про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, навчальні і робочі плани, графіки навчального процесу. Навчальні корпуси, наукова бібліотека, читальні зали, гуртожитки забезпечені необмеженим доступом до мережі Інтернет. Навчальні курси розміщені на платформі дистанційного навчання Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних закладах вищої освіти на основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплому та обміну студентами згідно договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та іншими закордонними закладами вищої освіти
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів. Навчання іноземних студентів проводиться на загальних умовах.